

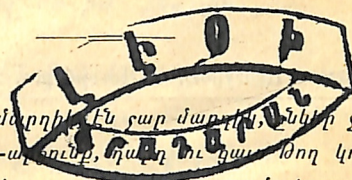
L6N

479

N^o

ԼԵՒՈՆ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ 1993.

Ք Ն Ա Ր Ե Ր Գ

Օ, էն մարդիկ, էն չար մարդիկ, ջանի ջան,
Արին-ախտներ, դաժնի ու հաս թող կուտան,
Որ մի կուշտ լամ, որ կուշտ սգամ, քեզ պատմեմ,
Ջիւան ջանիս՝ դարդլու սրտիս տաղն ասեմ...
Օ, էն մարդիկ, էն չար մարդիկ թող կուտան...

ԼԵՒՈՆ ԳՐ.

I Պ Բ Ա Կ.

Լեւոն
479

ՄՈՍԿՈՒԱ

Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ք. Բ Ա Ր Խ Ո Ւ Դ Ա Ր Ե Ա Ն Ի.

1899.

Գ Կ 79-ԱՅ

ՀՖ. 480

* * *

Ահա գիշեր է. լուսնեակ գիշեր.
 Ես նստած եմ քո կողքին,
 Քնքուշ ձեռքդ, սիրուն ընկեր,
 Դու սեղմել ես իմ ձեռքին...

Լռիկ, մնջիկ ինձ ես նայում՝
 Է՛ր եմ հալուած ու մաշուած,
 Է՛ր եմ թօշնել վառ կոկոնում՝
 Դեռ չ'ծլած, չ'ծաղկած...

Մատաղ կեանքըս վառ կոկոնում
 Ձեր թառամիլ չ'բացուած՝
 Եթէ խօսքդ, ընկեր սիրուն,
 Լինէր անկեղծ, անձնուրաց...

Եթէ ընդ միշտ մենք ուխտէինք
 Չ'զառնալ մարդկանց խաղալէք,
 Ջան ասէինք, ջան լսէինք...
 Ահ, ապրէինք երջանիկ...

Մոսկուա, 18^{IV}₂₅ 96.

Дозволено Цензурою. С.-Петербургъ, 2 Марта 1899 года.

Типогр. Х. Бархударяны, Москва, М. Златоустов, пер., д. Гиршъ.

ՄԱՐԴԻԿ

(Ը Ս Տ Բ Ա Յ Դ Ը Ն Ի)

Սիրոյ և բաղդի տենչերով լեցուն
 Մեր մատաղ սրտերն, այ իմ աննման,
 Երբ որ միասին՝ զուարթ, գեղգեղուն՝
 Աշխարհ մոռացած միմեանց միացան,
 Կարծում էինք թէ՝ թէպէտ և դամբան
 Մենք պէտք է իջնենք անպատճառ մի օր,
 Վերին երկնքում սակայն յաւիտեան
 Անքակտ կըմնանք, անքակտ, բաղդաւոր ...
 Օ՛, չանցան տարիք, մեր սէրը, անդին,
 Իւր շղթայակապ օղակով հզօր
 Եւ քայքայեցին և բաժանեցին
 Մարդիկ փոքրոգի, մարդիկ կամակոր...

Մոսկուա, 18 $\frac{1}{25}$ 96.

* * *

Յուսակտուր հայեացքներով
 Ինձ ես նայում, սիրելիս,
 Անմեղութեան այդ զգացմունքով
 Թունաւորում վառ հողիս:

Կասկածների թոյնն է մաշում,
 Գիտեմ, կուրծքդ սիրակէզ.
 Մինչև այսօր չես հաւատում
 Թէ սիրում եմ, պաշտում քեզ...

Կասկածների թոյնն է մաշում
 Եւ իմ հողին, իմ հրեշտակ,
 Մենք երկուսս էլ լուռ ենք տանջւում,
 Բայց... միմեանցից անտեղեակ...

Մոսկուա, 18 $\frac{XI}{20}$ 97.

* * *

(Ը Ս Տ Բ Ա Յ Ռ Ը Ն Ի)

Պատկերդ բռնած զողորմուն ձեռքով՝
 ես յուսահատուած նայում եմ վերան,
 եւ սրտիս խորքից դառն հառաչելով՝
 Ապագայիս վրայ մտածում եմ միայն:

Կանցնեն տեղափոխ կեանքիս գեղ օրեր.
 Կննջեմ անդարձ, խոր քնով, յաւիտեան,
 եւ ինձ չեն գգուիլ հոգեակի, քո ձեռքեր,
 Մամուռ կբուսնի շերիմիս վերան...

Բայց գոնէ մի օր կասե՞ս քո մտքում
 Թէ կար երբեք մի թշուառ երգիչ,
 Որ ինձ ջերմագին սիրում էր, պաշտում,
 եւ մեռա՞ւ... այրուած սիրոյ կրակից...

Թիֆլիս, 1892.

Յ Ո Յ Ս Ե Ր Ը

Վարդը կրճքիս,
 Սէրը՝ սրտիս.

Յոյսեր անհուն
 հոգուս խորքում...

Վարդը կ'թօշնի,
 Սէրը կ'մարի,
 Բայց դուք, յոյսեր,
 Միշտ էք ընկեր...

Մոսկուա, 18 $\frac{1}{26}$ 98.

* * *

(Թ Ո Ւ Ս Ե Ր Է Ն Ի Յ)

Քո աչերով ես նայում եմ,
 Եւ քո խելքով մտածում:
 Քո արցունքով արտասւում եմ,
 Եւ քո վշտով վշտանում:

Ես քո հոգով տառապում եմ,
 Քո ցանկութեամբ ցանկանում:
 Քո աղօթքով աղօթում եմ,
 Քո տխրութեամբ միշտ տխրում...

Եւ ապրում եմ ես քո կեանքով,
 Եւ քո կեանքով միշտ տքնում:
 Բայց, սիրելիս, քեզ իմ սիրով
 Ես սիրում եմ ու պաշտում...

Մոսկուա, 18 $\frac{V}{14}$ 93.

* * *

Ձեմ հաւատում ես կենսական
 Փորձանքներին, փոթորիկին,
 Գիտեմ, այնտեղ իմ ապագան
 Ոչ վճռելու զօր չունին...

Ձեմ հաւատում ճակատագրիս,
 Նորա վճռին չեմ նայում:
 Բաղդըս, մահըս, իմ թագուհիս,
 Հայեացքիդ եմ լոկ կարգում...

Մոսկուա, 18 $\frac{IX}{10}$ 97.

Ը Ն Կ Օ Ր Ս

Առաջ եկ, ընկեր, մի քաշուիր անկիւն,
Գործ կայ քեզ համար այս ցաւ աշխարհում:
Շուրջդ արտասուք, հառաչք, վայնասուն,
Որդեկորոյս մօր աղերսն է լաւում...

Առաջ եկ, ընկեր, մի քաշուիր անկիւն,
Եւ այդ անկիւնում մի փնտրիր դու քեզ
Փառաւոր, վսեմ կեանք, վայելչութիւն.
Ունայն է կեանքը, ունայն, վշտակէզ...

Տես, տխուր ներկան, մօտիկ ապագան
Կարօտ են քեզ պէս անկիւնում պահուած
Կարող ոյժերի. դժբա, օրհասական
Քանի սեւ ժամեր դեռ վրայ չեն հասած:

Եւ կգան ժամեր խորին տրտմութեան,
Նոր գուցէ այն ժամ դու կուզես, ընկեր,
Ձեռք զարկել գործի. կ'ուշանաս. այն ժամ
Գործի տեղ դու լոկ կ'ընտրես արցունքներ...

Մոսկուա, 1898.

* * *

Ոսկի, արծաթ, հարստութիւն,
Գանձ, մարգարիտ ի՞նչ կանեմ,
Եթէ սիրող սրտիդ խորքում
Ես, սիրելիս, տեղ չունեմ...

Մոսկուա, 18^X/₉97.

* * *

(ԱԼԷԳՐԱՆԴՐ Ե ԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ)

Յուզուած ամպերը երկնակամարում
Գողում են, գոչում:

Յուզուած մտքերը պօէտի կրծքում
Վառում, աղմկում...

Ահա, անձրեւ է երկնքից թափւում,
Ջրում է գետին:

Յուզուած մտքերը իրէսլ են ծնում,
Զարթեցնում քնածին:

Կոշտ հողն անձրեւը տես, պարարտացրեց,
Ցնծում են արտեր,

Իզէալը մարդկանց միտքը վերածնեց,
Քակում են կապեր...

Մոսկուա, 1896.

ՆՈՐԱ ԱԼԲՈՄՈՒՄ

Դու ուզում ես քո ալբոմում
Մի բան զըրեմ, աննման,
Որ իբրեւ թէ դու իմ անուն
Զմոռանաս մինչ դամբան:

Քանց ալբոմիդ թերթիկներում
Դու անունս պիտ' պահես,
Չէ՞ որ մատաղ սրտիդ խորքում
Աւելի մեծ տեղ ունես...

Մոսկուա, 1896.

* * *

(Գ. Զ. . . - ին)

Տես, կէս զիշեր է. խուլ, խաւար զիշեր.
 Լուսին ու աստղեր ամպերի զրկում
 Լուռ մըրափում են, սիրելի ընկեր,
 Տես, թէ ինչպիսի՜ խաւար է տիրում:

Լուռ է ամեն ինչ... ամեն բան նիրհած.
 Նիրհում է նաև ամբողջ բնութիւն.
 Միայն երբեմն՝ քամին ձայնակցած
 Գետի վշշոցին՝ տերէն է շարժում...

Այդպէս խաւար է նաև կեանքը մեր.
 Մտքեր ու զգացմունք թմրած, խարխափած,
 Լուռ մըրափում են, սիրելի ընկեր,
 Ողջը անշարժ է, ողջ ննջի մատնած...

Բայց... կանցնի զիշեր և առաւօտեան
 Ոսկեշող արեղ կփայլի. աշխարհում
 Ողջը կ'զարթի... բայց ե՞րբ կըշողան
 Այդպէս արեգներ նաև մեր կեանքում...

Մոսկուա, 1898.

* * *

Գեղեցկութեան դու թագուհի,
 Անմեղութեան սուրբ տիպար,
 Տիեզերքի դու տիրուհի,
 Անմահ սիրոյ յայտարար,

Որպէս ալ վարդ դու ծաղկում ես,
 Որպէս լուսին փայլփայլում:
 Շատին դու կեանք, բաղդ ձօնում ես,
 Շատին շերիմ պատրաստում...

Այստեղ ես քեզ, քեզ եմ դիմում,
 Դու իմ բաղդ, ինձ մխիթար,
 Ասա՛, արդեօք ի՞նչ ես վճռում,
 Դու, աննման ինձ համար...

Մոսկուա, 28 $\frac{XI}{2}$ 97.

ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐԸ

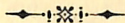
Օ՛, թող վարակիչ հիւանդութեան պէս
 Զարամիտ բազդը մաշէ իմ հոգին,
 Տղրուկի նման ծծէ սիրակէզ
 Կրճքիս արիւնը մինչև խոր շերիմ:

Թո՛ղ ողջը մռայլի փոխուի ինձ համար.
 Սև ու մութ օրեր պատեն իմ զլխին...
 ...Սուրբ ճշմարտութեան անմահ գաղափար
 Ձէ՛ լոյս ես սփռում միշտ դէպ՝ իմ ուղին...

Ձէ՛ նուիրուած եմ քո՛ դրօշը պարզած
 Իմ հայրենիքին, իմ թշուառ ազգին,
 Անձնական շահը ոտնակոխ արած՝
 Ձէ՛ թե եմ տուել հանուրի շահին...

Ինչքան էլ բազդից լինեմ հալածուած,
 Ինչքան էլ կեանքը մաշէ իմ հոգին,
 Հաւատս պայծառ, կամքս անձնուրաց,
 Ես առաջ կերթամ իմ ընտրած ուղին...

Մոսկուա, 1898.

ՄԵՆԱԿ ԵՄ

Երբ աստղեր, լուսին կապոյտ երկնքում,
 Հայնարձակ, անշեջ եթերի զրկին՝
 Հրեշտակների հետ սէր են գեղգեղում,
 Յառելով աչերն նիրհող մայր երկրին.
 Երբ դեղ բնութիւնն սիրատենչ զարնան
 Հեշտաշունչ վարդի ցողառատ զրկին,
 Ջերմ սիրահարի տենչով անսահման՝
 Լուռ ունկրնդրում է սոխակի երգին,
 Այդ ժամ աչերս դարձնում եմ դէպ քեզ,
 Լցուած սուրբ սիրոյ զգացմունքով անհուն.
 Արդեօք ինձ համար դու սէր պահե՞լ ես,
 Որ յառաջ տանեմ խաչս աննկուն...
 Թէ՛ պոսպէս կանգնած ինձ պէտք է թողնես,
 Մենակ... յուսահատ, բաղձանքներ կրճքում...
 Ասա, սիրելիս, ասա, սէր ունե՞ս,
 Մենակ եմ... խաչս ծանրը է թւում...

Մոսկուա, 18^{XI}₅₋₆ 97.

* * *

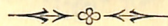
Ախ, շատ մութն է, մութն ու խաւար
Երկնակամարն այս գիշեր.
Տխուր, մռայլ ու անհամար
Կուտակուած են սե ամպիր:

Անդորրութիւն չորս կողմ պատած՝
Լուռ է համայն բնութիւն.
Լուսին, ասղտեր խոր քուն մտած՝
Քնած է նաև մարդկութիւն. . .

Օ, ցաւատանջ, թշուառ, անտուն,
Բաղդաւալած իմ եղբայր,
Քո սե օրն ես ողբում, սգում,
Լալիս խաւար այս մռայլ. . .

Մի վհատիր. խաւար գիշեր
Կանայտանայ ամպերում.
Յաղթող լուսոյ վառ ճաճանչներ
Կ'ցլան նաև քո երկրում. . .

Մոսկուա, 1896.

* * *

Դէ, մնաս բարեաւ, անգին թագուհիս,
Սյժմ կաշխատեմ ես քեզ մոռանալ.
Բոցավառ սէրը պատանի կրծքիս՝
Էլ չի առկայծուիլ, յուզուիլ, փրփրալ. . .

Նա որպէս պանդուխտ, որպէս տարագիր
Սյժմ կհանդէս պատանուս կրծքում,
Եւ վայելչութեան իբրև անձանձիր՝
Սյդ վայելչութիւնն կփնտրի շիրմում. . .

Եւ մինչև շիրիմ սէրս ոչ դի
Ձէ նուիրուելու, հաւատս, հոգիակ.
Ո՞վ կ'հասկանայ սէրըս դեռատի,—
Աւելի լաւ է ծածկիլ հողի տակ. . .

Մոսկուա, 18 $\frac{x}{21}$ 98.

* *

(Օր. Հ. Ե... - ԻՆ).

Միմեանցից հեռու, անջատուած, անել,
Սար, ձոր, լիւռներ են, հոգեակ, մեղ բաժնու՛մ:
Բայց թէ ուզում ենք միմեանց բան ասել,
Մենք տեսնու՛մ ենք վառ երազներու՛մ:

Թէ սիրոյդ անուշ մեղեդին կուզես
Հնչեցնել անվախ աղատ ականջիս,
Սիրաբուրդի շուրթերդ լուռ մօտեցնում ես
Թէպէտ ջախջախուած՝ բայց սիրող կրճքիս:

Թէ դուռքաց բերնի կեղծիք, բամբասանք
Միքտո՞ք փոխում են, դէմքդ խոժոռած
Կանգնում ես հեռու, բարկացկոտ հայեացք
Սրձակած վերաս՝ նայում ես խոցուած...

Է, գոնէ այդ էլ հոգուս մխիթար,
Գոնէ լոկ դէմքդ է վշտերս սփոփում:
Լինեմ պաշտելիդ, թէ լինեմ օտար՝
Սորանից յետոյ՝ ինձ նոյնն է թւում...

Մոսկուա, 28^{XII}₉97.

* *

Մի լար անգին, մի լար հոգիս, արցունքներդ չ'տեսնեմ.
Ալ թշերիդ, սև աչերիդ թախիժ ու վիշտ չ'պատեն.
Արցունքները վնաս կըտան սիրահայեաց աչերիդ,
Թախիժ, վշտեր կըխորտակեն ջերմ տենչերը վառ կրճքիդ...

Գիտեմ վիշտդ, գիտեմ ցաւդ, նոքա մեր կեանք են ողբում,
Նոքա արեան ու շղթայի անգուլթ փայլն են ցոյց հանում:
Բայց վշտերով, արցունքներով երբ են եկել ու բացուել,
Արդարութեան ձայնն ու խաչը, երբ են խոց ու վէրք
բուժուել...

Քանի՜ դարեր այդ արցունքով և ողբացին և լացին,
Քանի՜ դարեր այդ վշտերով կեանք մաշեցին, տանջուեցին,
Բայց ոչ, հոգիս, դեռ չեն լսում Մարգարէի վեհ խօսքեր՝
«Ինձ մօտ եկէք, ձեզ կ'իրկեմ վաստակեցնելու, ճշմարտանք»:

Մի լար, անգին, մի լար, հոգիս, արցունքներդ մի թախիժ
Գիտես, այդպէս վէրք ու խոցի դեղ ու դարմանք գիտեմ քեզի,
Տուր ինձ ձեռքդ, ես էլ քեզ պէս՝ քո ցաւերով եմ անուշում,
Տուր ինձ ձեռքդ, մենք միասին գուցէ՜ դարման ենք գտնում...

Կունցեօ ամառանոց, 18^{VII}₂₈97.

* *

Վերը ամպեր են զոռում ու զոչում,
 Երկինքը խաւար, խուլ մէջ է պատել.
 Ցածը քամին է փչում, շառաչում,
 Երկիրը մռայլ փոթորկով ծածկել...

Մըրիկ, փոթորիկ չորս կողմը պատած՝
 Ողջ բնութիւնն է գերուել տարերքին,
 Օ՛, ի՞նչ պէտք է դայ, ով Ստեղծող Աստուած,
 Անբաղդ, ցաւատանջ մայր երկրի զլխին...

Կրնցեօ ամառանոց, 18^{VI}₂₈ 97.

* *

Դարձեալ սիրում եմ, դարձեալ տանջւում եմ,
 Բայց դու չդիտես.
 Դարձեալ իմ սիրող կուրծքը բացում եմ,
 Քեզ համար անտես...
 Կուզես ինձ սիրիք, կուզես ինձ ատիւր,
 Ես քեզ պիտ' սիրեմ.
 Եւ հաւատարիմ սիրոյս անձաձիր՝
 Գերեզման կիջնեմ...

Մոսկուա, 18^I₇ 98.

ԻՄ ՕՐԱԳԻՐԻՑ

Իմ սիրածին ես ասացի՝
— Ի՞նչ ես ժպտում, աննման—

Բայց նորանից չլսեցի
Ես խօսքերիս պատասխան:

Փթթող վարդին աղերսեցի՝
— Ո՞ւմ համար ես դու ծաղկում,
Մտայ պարտեզ ու նայեցի՝
Այլ թուշ վարդն էր թառամում:

Լուսին, աստղեր ձեզ նայեցի՝
Ամպի տակ է՞ր թաք կայաք,
Մրրիկ, որոտ լոկ լսեցի,
Երկինք պատեց թուխպ անյաղ...

Մոսկովա, 18 $\frac{XI}{15}$ 97.

X-Ի ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ԱՌԱՋ

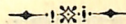
Օ՛, մի՞թէ մի օր աչերդ այդ սիրուն՝
Ուր կախարդական աշխարհ է ցոլում,
Որ հրդեհում են սիրտը քար մարդկան՝
Օ՛, պէտք է մի օր, մի օր հող դառնան...

Օ՛, մի՞թէ մի օր կուրծքդ այդ փափկասուն,
Ուր կեանքի առատ աղբիւր է վաղում,
Որ բարախում է սիրով կուսական...
Օ՛, պէտք է մի օր մտնէ սառ դամբան...

Օ՛, մի՞թէ մի օր ցուրտ, սառը հողում
Պիտ՝ ամփոփեն դիդ, ու յաւէտ ննջես...
Եւ Ծճի որդերն իրենց ստամոքսում
Քեզ տեղ պիտի տան, դու պիտի կլանուես...

Օ՛, մի՞թէ մի օր և պիտ՝ մոռացուես...
Ու յաւէտ կորչես, իմ անզին զոհար,
Իբրեւ ոչ ծնուած և ոչ ապրած ես,
Եւ այս սնափառ կեանքն է քեզ օտար...

Մոսկովա, 18 $\frac{III}{19}$ 98.

* * *

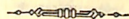
Սիրտ իմ, սիրտ իմ, ի՞նչու այդպէս
Յուսահատուած, հէգ տրտում՝
Կեանքի առաջ խուլ, վշտակէզ՝
Խորտակում ես ու ընկձում:

Սպասիր, սիրտ իմ, դեռ քեզ համար
Կայ մի սուրբ սիրտ հարազատ...
Նա քո շաւղին մռայլ, խաւար՝
Լոյս կցողէ սիրառատ...

Եւ քանի որ սիրտն այդ դեռ կայ,
Դեռ շնչում է անմեկին,
Սիրտ իմ, սիրտ իմ, տանջւի՛ր, յուսա՛,
Սպասիր դարնան արեգին. . .

Բայց երբ թօշնի սիրտն այդ յաւէտ,
Յաւէտ մարէ, օ, սիրտ իմ,
Նոր թույլ այն ժամ դու էլ նրա հետ
Հանգչես, մանես խոր շիրիմ. . .

Մոսկուա, 18 $\frac{XI}{10}$ 98.

* * *

Երանի՛ նրան, որի կրծքին դու
Հերարձակ զուխդ մի օր կսեղմես,
Եւ քո բոցավառ, վարդ շրթունքներու
Ջերմ՝ զգուանքներին արժանի կանես...

Որի աչերին աչերըդ յառած՝
Սիրոյդ մեղեդին ազատ կձայնես,
Եւ վայելչութեան դուռը բաց արած՝
Ամբողջ աշխարհը դրախտի կ'փոխես...

Վայ ինձ, որ այսօր որպէս տարազիր,
Մենակ, յուսահատ սիրում եմ, տանջւում...
Եւ չլսելով մի խօսք համակիր՝
Ամբողջ աշխարհը զրժոխք եմ կարծում...

Մոսկուա, 18 $\frac{VII}{3}$ 98.

* * *

Հեռ՛եմ, Հեռ՛եմ դուք, կենսական
 Անբոյր, սնոտի, սին յոյսեր.
 Հեռ՛եմ ոսկի, զարդ չարական,
 Փառք ու պատիւ, պալատներ. . .

Դուք չէք զրաւիլ, չէք կաշկանդիլ
 Միտքս ու հոգիս մինչ՝ դամբան.
 Զեղ համար չեմ ապրիլ շնչել
 Վառ յոյսերով անսահման. . .

Սիրածարաւ այս սրտիս մէջ,
 Այս վառվռուն կրճքիս տակ
 Որպիսի տենչ իղձ վառ, անշէջ,
 Որպիսի՜ սուրբ նպատակ. . .

Եւ այդ բոլորն պիտ' նուիրեմ
 Բազմաչարչար իմ ազգին,
 Նորա համար պիտի լարեմ
 Թարմ յոյժերս սիրազին. . .

Եւ թէ մեռնեմ մեն-խեղճութեան
 Մէջ մաշելով վառ հոգիս,
 Ինձ այդ փոյթ չէ, անդաւաճան
 Ես սիրել իմ հայրենիս. . .

Մոսկուա, 18 $\frac{XI}{9}$ 96.

ՄԱՐԴԱՐԻՏ ԵՒ ԵՐԳ

Մարգարիտը արքայական
Պալատումն էր փայլփայլում:
Վարդը՝ միակ սիրոյ նշան՝
Կուսի կուրծքն էր զարդարում:

Հասաւ ձմեռ, վարդը սիրուն
Կրճքիցն ընկաւ, թառամեց,
Մարգարիտը՝ վառ ու փայլուն,
Այնտեղ երկա՛ր դեռ ապրեց...

Վարդի նման, մատաղ երգիչ
Վառ արեւդ կ'թօշնի,
Մարգարտի նման երգդ ոգելից
Այստեղ երկա՛ր դեռ կապրի...

Թիֆլիս, 1892.

* * *

Նա աղջիկ էր. սիրտն ու հոգին
Անհոգ, զուարթ, պարզ, պայծառ.
Խինդ ու ժպիտ անուշ դէմքին,
Նուրբ շուրթերը սիրավառ:

Կեանքի անուշ անուրջներում,
Փարթամ հօր տան յարկի տակ,
Գոռած, շոյուած սիրոյ զրկում՝
Վարդ էր տեսնում բովանդակ...

Այժմ մայր է. սիրտն ու հոգին
Դառը վիշտն է տոչորում.
Դէմքը տխուր. պտուղը զրկին
Օրօրում է ու նիրհում...

Մոսկուա, 1896.

* * *

Իմ սիրածին վարդ ձօնեցի,
 Վարդի փոխան սէր խնդրեցի.
 Վարդը առաւ, կրճքին հպեց,
 Սիրոյ մասին ոչինչ չ'ասեց:

Անցան օրեր. վարդը թօշնեց,
 Յուրա ու բուքը աշխարհ պատեց.
 Զմրան տխուր, ցուրտ օրերին
 Նա խօսում է սիրոյ մասին...

Մոսկուա, 18- $\frac{1}{1}$ 98.

Մ Ե Ռ Ա Ի...

Վարդը թօշնեց, տերէն ընկաւ.
 Մութ է, խաւար տխրագին.
 Յուրա է, բուք է, քամին հասաւ
 Հարուածելու աշխարհին...

Կդայ գարուն. վարդ ու տերեւ
 Կգարդարուն, կփթթան,
 Հոգի ու զովք նորից բարեւ
 Զարթած երկրին կ'կարդան:

Մեռաւ սէրս. գնաց, կորաւ...
 Նրան թաղեցին վշտերում..
 Գարունն եկաւ, գարունն անցաւ,
 Բայց, ախ, նա է՞ր չէ՞ յառնում...

Մոսկուա, 18- $\frac{IV}{15}$ 97.

* * *

I.

Նա աշխարհ էկաւ ազատ զգացմունքի
 Զինուոր կոչուելու...
 Բռնի, ստորաքարշ, ըստօր կրքերի
 Շիրիմ փօրելու...

II.

Նա մտաւ մի վանք, աբեղայ դարձաւ,
 Աղօթքի տրուեց.
 Բայց թէ աշխարհից ինչո՞ւ հեռացաւ,
 Ոչ ոքի չ'ասեց...

Մոսկուա, 18 $\frac{XI}{4}$ 97.

* * *

Խաղաղ գիշեր է. պայծառ երկնքում
 Լուսին ու աստղեր փայլում են, վառւում.
 Լուռ է չորս կողմը. քնոյ զիցուհին
 Ողջը ծածկել է թւերի տակին...

Լուռ է չորս կողմը. լուռ, հանգիստ, խաղաղ,
 Միայն հանգիստ չէ իմ հոգին մատաղ...
 Միայն ես անքուն, անհանգիստ, տրտում՝
 Վիշտն ու թախիծը կուրծքս են տոչորում...

Ո՞վ գիտէ այժմ, այս իսկ բոպէին՝
 Երբ դառը վիշտն է ճնշում իմ հոգին,
 Երբ քո մասին եմ մտածում, խորհում,
 Անգին թագուհիս, դու ի՞նչ ես անում...

Արդեօք դու էլ ես ինձ նման յուզուած,
 Ինձ նման կարօտ... անքուն, վշտացած...
 Թէ՞ ինչպէս որ այս գիշերն է խաղաղ,
 Խաղաղ է նաև քո հոգին մատաղ...

Օ՛, անգին զոհար, ինչպէս էլ լինես,
 Իմ սիրող սրտում դու միշտ տեղ ունես...

Մոսկուա, 18 $\frac{X}{2}$ 98.

ՀՐԱՓԵՇՏԻ ԵՐԳ

Էլ մի սպասիր որ քեզ համար
Երգեմ գարուն, վարդ ու սէր,
Կապոյտ երկինք, սիրտ սիրահար,
Մրայօն կուսի զոյգ աչեր. . .

Ոչ, այս կեանքը ցաւ է, տանջանք,
Նա սիրոյ երգ չէ խնդրում:
Այստեղ կարիք, լաց, հառաչանք,
Վշտի ծովն է փոթորկում. . .

Այժմ այլ մտքեր ինձ յուզում են,
Մտքեր՝ դէպ՝ սուրբ գործ մղող...
Այլ զգացմունքներ ինձ տանջում են,
Այս կեանքի դէմ բողբոջ. . .

Մոսկուա, 18 $\frac{XI}{27}$ 98.

32

ԳԻՆՆ Է 15 ԿՈՊ.

Համարում է Գրքանշան
և Գրքանշան Գրքանշան

Համարում է

Գրքանշան

Համարում է

Գրքանշան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0248482

